

หมอชวนรู้

วัณโรคยุคใหม่ ต้องรู้เท่าทัน

บทความโดย

รศ. นพ.จักรพงษ์ บรมมินเหนทร์
อายุรแพทย์โรคติดเชื้อ
ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย

ข้อมูล ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568

หมอชวนรู้

The Medical Council of Thailand

www.tmc.or.th

วัณโรคยุคใหม่ ต้องรู้ให้ทัน

1 วัณโรคคืออะไร?

วัณโรคเกิดจากการเชื้อแบคทีเรียที่ชื่อว่า *Mycobacterium tuberculosis* โดยพบผู้ป่วยวัณโรคในประเทศไทยได้บ่อย มีรายงานพบผู้ป่วย 150-200 รายต่อประชากร 100,000 ราย

2 วัณโรคสามารถเกิดนอกปอดได้หรือไม่

แม้ว่าวัณโรคจะพบบ่อยที่ปอด แต่วัณโรคยังสามารถเกิดที่อวัยวะอื่น ๆ ได้ เช่น วัณโรคต่อมน้ำเหลือง กล้องเสียง เยื่อหุ้มสมอง กระดูก ทางเดินอาหาร เป็นต้น

3 วัณโรคมีอาการอย่างไร

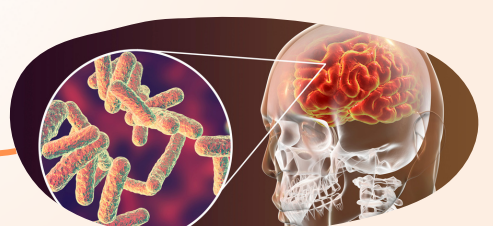
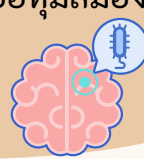
TB วัณโรคปอด

- ไอเรื้อรังนานหลายสัปดาห์ และมีอาจมีเลือดปนออกมากับเสมหะ
- มีไข้ นานหลายสัปดาห์ โดยเฉพาะใช้ตอนเย็น
- เหงื่อออกตอนกลางคืน
- น้ำหนักลด

วัณโรคนอกปอด

อาการขึ้นกับอวัยวะที่ติดเชื้อ เช่น วัณโรคต่อมน้ำเหลือง จะพบก้อนที่บริเวณนั้น ๆ หรือ วัณโรคที่เยื่อหุ้มสมอง จะมีอาการปวดศีรษะ เป็นต้น

หมอชวนรู้

วันโรคยุคใหม่ ต้องรู้ได้ทัน 2

4

วันโรคติดต่ออย่างไร?

เชื้อวันโรคสามารถแพร่กระจายผ่านละอองฝอยขนาดเล็กจากการไอ หรือจาม ดังนั้น ผู้ป่วยวันโรคปอด หรือวันโรคกล่องเสียง จะสามารถแพร่กระจายเชื้อได้ง่าย แต่หากเป็นวันโรคที่ร้ายแรงอื่น ๆ จะไม่สามารถแพร่เชื้อได้

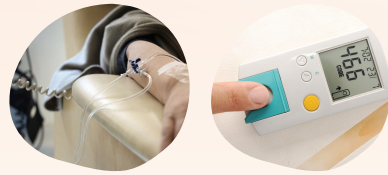
5

วันโรคมีความรุนแรงมากน้อยแค่ไหน

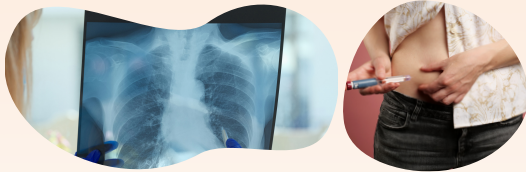
โดยทั่วไปวันโรคมักก่อให้เกิดอาการเรื้อรัง และก่อให้เกิดทุพพลภาพ ยกเว้นในกรณีที่มีการติดเชื้อชนิดรุนแรง หรือชนิดแพร่กระจาย ซึ่งอาจมีความรุนแรงจนอาจเสียชีวิต ซึ่งผู้ที่มีปัจจัยเสี่ยง ได้แก่

● ผู้สูงอายุ และเด็กเล็ก

● ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง เช่น ผู้ป่วยเบาหวาน ที่คุมระดับน้ำตาลได้ไม่ดี ผู้ป่วยเอดส์ ผู้ป่วยที่กินยากดภูมิคุ้มกัน หรือได้รับเคมีบำบัด

● ผู้ที่มีโรคประจำตัวที่คุมโรคได้ไม่ดี เช่น เบาหวาน โรคปอดเรื้อรัง

● ผู้ที่มีน้ำหนักตัวน้อย หรือขาดสารอาหาร

6

วันโรคสามารถรักษาได้หรือไม่

วันโรคปอดสามารถรักษาได้โดยการกินยาฆ่าเชื้อวันโรคหลายชนิดร่วมกันอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 6 เดือน โดยควรติดตามอาการและผลข้างเคียงจากยาอย่างใกล้ชิดตามแพทย์สั่ง ส่วนการติดเชื้อวันโรคนอกปอดบางอวัยวะ การติดเชื้อวันโรคชนิดแพร่กระจาย หรือการติดเชื้อวันโรคคือยา อาจต้องได้รับยาฆ่าเชื้อวันโรคที่จำเพาะและเป็นระยะเวลานานขึ้น โดยควรปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

7

เราสามารถป้องกันตัวเองจากวันโรคได้อย่างไร?

- ✓ สวมหน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในที่แออัด
- ✓ หลีกเลี่ยงใกล้ชิดผู้ป่วยวันโรคปอด และกล่องเสียง
- ✓ กินอาหารมีประโยชน์ ออกกำลังกาย พักผ่อนให้เพียงพอ
- ✓ ควบคุมโรคประจำตัวให้ดี

